

20. marts 2014

TALE

Beskæftigelsesministerens tale til samråd i forbindelse med besvarelse af samrådsspørgsmål R vedr. borgernes retssikkerhed

Det talte ord gælder

Indledende bemærkninger

De spørgsmål, jeg er blevet bedt om at besvare her i dag, vedrører sygedagpengeområdet.

Som bekendt indgik regeringen kort før jul en bred politisk aftale om en reform af sygedagpenge området. Med den aftale tog vi et meget vigtigt skridt i forhold til at sikre en bedre indsats over for sygemeldte.

Med aftalen sikrer vi nemlig, at sygemeldte får en mere koordineret, tidligere og mere målrettet indsats. En indsats, hvor målet er at understøtte den enkelte i bedre at kunne udnytte sine muligheder for at arbejde sig væk fra sygdom og tilbage på arbejdsmarkedet.

Vi gør med aftalen også op med et historisk princip i sygedagpengeloven. Nemlig det princip, at sygemeldte potentielt kan stå uden forsørgelse, mens de fortsat er sygemeldte.

Med aftalen har vi sikret økonomisk tryghed for den sygemeldte under hele sygdomsforløbet. Det betyder, at ingen sygemeldte længere kan risikere at miste sin forsørgelsesydelse. Sygemeldte kan nu koncentrere sig om at blive raske frem for at bekymre sig om økonomi.

Med reformen af sygedagpengesystemet starter vi også et to-årigt forsøg, som sikrer, at sygemeldte borgere ikke fremover bliver tvunget til at deltage i en bestemt behandling som betingelse for, at de kan få sygedagpenge.

Den enkelte borger får nemlig ret til at få en ”second opinion” fra lægerne i regionen, så det bliver undersøgt, om lægerne kan anbefale en anden behandlingsmulighed. Men igen: Det er den enkelte borger, der har det sidste ord. Hvis man som sygemeldt ikke ønsker en anden behandling, får det ikke konsekvenser for ydelsen.

Inden jeg går videre til at besvare de stillede spørgsmål, vil jeg gerne oplyse, at jeg, for at kunne besvare de stillede spørgsmål, har bedt Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (BLIS) om bidrag i forhold til besvarelse de spørgsmål, der vedrører Ankestyrelsen, idet Ankestyrelsen hører under BLIS.

I forlængelse heraf er det også vigtigt for mig at sige, at mange af de spørgsmål, som jeg er blevet bedt om at besvare her i dag, vedrører Ankestyrelsen, som ikke hører under mit ressort, men under Ministen for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Derfor er det heller ikke sikkert, at jeg kan svare på evt. yderligere spørgsmål. Disse spørgsmål vil jeg i så fald bede jer om at stille skriftligt til ministen for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.

Andre af de stillede spørgsmål handler om det kommunale forvaltningsansvar. Her må jeg tage det samme forbehold, idet det hører under økonomi- og indenrigsministerens ressort.

a) Idet henvises til svar på BEU alm. del spørgsmål 101 bedes ministeren redegøre for Ankestyrelsens svarfrister over for borgere, der klager over kommunens svar.

Den 1. juli 2013 blev indført en ny klagestruktur på social- og beskæftigelsesområdet. Den har betydet, at det nu er Ankestyrelsen, der behandler klager over kommunernes afgørelser på social- og beskæftigelsesområdet – som tidligere blev behandlet i beskæftigelsesankenævnene

Jeg har fået oplyst af Ankestyrelsen, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2013 lå på 8,6 mdr. i de sager, som Ankestyrelsen fik overdraget fra beskæftigelsesankenævnene. I nye sager lå gennemsnittet på 3,5 mdr.

Ankestyrelsen har fastsat som mål, at alle de tilbageværende sager, som Ankestyrelsen har overtaget, skal være afviklede inden d. 1. juli 2014.

Det er selvfølgelig ikke ønskeligt, at der er så stor forskel på sagsbehandlingstiden, men Ankestyrelsen forventer, at det er et forbigående problem. Formålet med den nye klagestruktur har netop været at sikre, at borgerne hurtigere får afgjort sager, og at kvaliteten i sagsbehandlingen forbedres.

Når en borger klager til Ankestyrelsen over en kommunal afgørelse på det beskæftigelsesretlige område, har den hidtidige praksis været, at Ankestyrelsen har sendt et brev til borgeren om, at klagen er modtaget, og om den gennemsnitlige sagsbehandlingstid.

For at give borgerne et mere retvisende billede af den forventede sagsbehandlingstid har Ankestyrelsen besluttet, at borgeren fremover skal have besked om, hvornår de kan forvente at modtage en afgørelse i deres klagesag.

b) Idet henvises til svar på BEU alm. del spørgsmål 101 bedes ministeren redegøre for, hvilke handlingsmuligheder en borgmester har over for forvaltningen

i en kommune, hvis en borger klager over, at der går lang tid, inden en sag forelægges rehabiliteringsteamet. Ministeren bedes endvidere redegøre for, hvad ministeren mener med "lang tid" inden sagen forelægges for rehabiliteringsteamet.

Som led i reformen af førtidspension og fleksjob er der indført tværfaglige rehabiliteringsteam i alle kommuner. I teamet skal der være repræsentanter fra kommunens beskæftigelses-, sundheds- og socialområde, samt – i visse sager – undervisningsområdet. Hensigten er at få gjort det nemmere for kommunen at udnytte ressourcerne på tværs af forvaltninger.

Desuden skal regionen være repræsenteret i teamet i form af en sundhedskoordinator.

Der er ikke i loven fastsat en konkret frist for, hvor lang tid der maksimalt må gå fra en beslutning om, at en sag skal behandles i rehabiliteringsteamet, til sagen faktisk forelægges.

Det er der ikke, fordi kommunen forud for, at en sag kommer i teamet, skal sikre, at sagen er tilstrækkeligt belyst til, at rehabiliteringsteamet kan afgive en indstilling - og det kan være meget forskelligt fra sag til sag, hvor lang tid det tager at indhente den nødvendige dokumentation.

Men det er klart, at sagen selvfølgelig ikke bare må ligge stille, uden at der foregår noget. Hvis en sag bare har ligget og ventet på at komme i teamet uden grund, dvs. uden at der imens er foregået forberedende skridt, så er der gået for lang tid.

Hvis en borger oplever at må vente unødigt længe på at få sin sag behandlet i teamet, kan borgeren enten klage til Ankestyrelsen, hvis borgeren samtidig er uenig i den afgørelse, kommunen har truffet. Og ellers til borgmesteren, der er an-

svarlig for at sikre, at der er de nødvendige forhold, så kommunen kan varetage de opgaver, kommunen efter loven er forpligtet til.

Og derudover så har borgmesteren også de ledelsesmæssige beføjelser over for administrationen.

c) Der ønskes en redegørelse for, hvilke rettigheder en borger har.

Hvis en borger er uenig i en afgørelse, som kommunen har truffet, har borgeren altid mulighed for at klage over afgørelsen.. En klage indgives til kommunen, der så skal revurdere sagen.

Hvis kommunen fastholder den påklagede afgørelse, videregives klagen til Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen vil i deres vurdering af afgørelsen også kigge på det samlede sagsbehandlingsforløb for at se, om den måde, kommunen har sagsbehandlet på, også skal tages med i betragtning.

En borger kan desuden klage over kommunens sagsbehandling til borgmesteren.

Jeg finder det utroligt vigtigt, at vi på den måde har et system, hvor den enkelte har mulighed til at få en anden instans til at se på, om tingene er foregået efter bogen.

d) Idet henvises til svar på BEU alm. del spørgsmål 102 bedes ministeren redegøre for og give eksempler på, hvad ministeren mener med, at "Kommunen må således ikke igangsætte tilbud, der kan medføre risiko for liv eller førlighed for personen".

Jeg finder det helt afgørende, at der altid tages udgangspunkt i borgerens individuelle situation. Og det indebærer naturligvis, at kommunen ikke iværksætter tilbud, som er uforenlige med den enkeltes helbredstilstand eller måske kan være direkte forværende.

Den enkelte skal kunne føle sig tryk ved, at kommunens indsats er tilrettelagt med klart fokus på borgerens samlede situation, og at der herunder er taget højde for eventuelle helbredsmæssige problemer.

Ud fra samme hensyn, bliver det netop også adresseret i den nye reform af sygedagpenge, at den enkelte ikke skal føle sig tvunget af systemet til at deltage i behandling, som pågældende er utryk ved.

Det indgår således i reformen, at der indføres en 2-årig forsøgsordning, hvor borgere får mulighed for at sige nej til lægebehandling uden, at det kan medføre, at kommunen overvejer at stoppe sygedagpengene eller beslutter ikke at tilkende fleksjob eller førtidspension.

e) Idet henvises til svar på BEU alm. del spørgsmål 97 bedes ministeren redegøre for erfaringerne med aftalen fra 9. november 2012 vedrørende en ny klagestruktur, med ikrafttræden den 1. juli 2013, og ministeren bedes uddybe, hvad ministeren mener med sætningen ”det er borgmesteren, der er den øverste ansvarlige for kommunens administration”.

Ankestyrelsen oplyser, at der i perioden siden indførelsen af den nye klagestruktur har været brugt en del ressourcer på oplæring, da den fysiske omlægning har medført et vist medarbejderfratagelse samtidig med, at en række medarbejdere har fået nye arbejdsområder.

Det er dog Ankestyrelsen forventning, at der på sigt opnås positive effekter som følge af den nye klagestruktur i forhold

til mere ensartet praksis og dermed en styrkelse af retssikkerheden for den enkelte borger.

Borgmesteren er ansvarlig for at sikre, at der er de forhold, der er nødvendige for, at kommunen kan varetage de lovpligtige opgaver, og har derudover også de ledelsesmæssige beføjelser over for administrationen.

Organiseringen af den kommunale forvaltning hører, som tidligere nævnt, under økonomi- og indenrigsministerens ressort, hvorfor jeg ikke vil gå yderligere ind i disse forhold.

f) I svar på BEU alm. del spørgsmål 98 hedder det: "En sygemeldt, der efter 5 måneder ikke kan få sine sygedagpenge forlænget efter en af forlængelsesreglerne, vil få et jobafklaringsforløb, hvor den sygemeldte får en målrettet indsats, der kan hjælpe den sygemeldte tilbage i arbejde. Under jobafklaringsforløbet er den sygemeldte sikret en ydelse på kontanthjælpsniveau, som er uafhængig af både ægtefælles og samlevers indkomst og formue." Ministeren bedes på baggrund heraf redegøre for en borgers handlemuligheder, hvis ikke dette sker.

De nye jobafklaringsforløb er et centralt element i den reform af sygedagpenge, der blev indgået en aftale om kort før jul.

Med reformen kommer det til at gælde fra 1. juli 2014, at sygemeldte, som ikke opfylder betingelserne for at få forlænget sygedagpengeretten, men som fortsat er uarbejdsdygtige pga. sygdom, får ret til at overgå til et jobafklaringsforløb med tilhørende ydelse. I jobafklaringsforløbet skal den sygemeldte have en individuelt tilpasset indsats rettet mod, at den sygemeldte kommer tilbage på arbejdsmarkedet. Indsatsen skal tilrettelægges så den både tager hånd om beskæftigelsesmæssige, sundhedsmæssige og sociale barrierer for tilbagevenden i arbejde.

De nye regler bliver omfattet af de samme klagemuligheder, som eksisterer i dag.

Så hvis en kommune stopper sygedagpengene uden at tilkende et jobafklaringsforløb, fordi kommunen vurderer, at den sygemeldte ikke længere er uarbejdsdygtig pga. sygdom, kan den sygemeldte klage over kommunens afgørelse til Ankestyrelsen.

g) Hvad vil ministeren gøre for, at ventetiden på svar fra Ankestyrelsen bliver acceptabel og i overensstemmelse med aftalen om en ny klagestruktur?

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (BLIS) har oplyst mig om, at Ankestyrelsen arbejder målrettet på at få sagsbehandlingstiden ned på samme niveau som Ankestyrelsens øvrige sammenlignelige sagsområder.

Desværre vil vi ikke se, at Ankestyrelsens sagsbehandlingstid falder fra den ene dag til den anden. Det skyldes, at Ankestyrelsen overtog en betragtelig mængde (ca. 16.000) verserende sager, herunder et større antal sager, der allerede på overtagelsestidspunktet var mellem 6 og 12 måneder gamle, fra statsforvaltningerne.

Ankestyrelsen har i den forbindelse nedsat en taskforce, der målrettet arbejder på at få færdigbehandlet de verserende sager. Det er målet, at der i 2016 vil være en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på mellem 4 og 5 måneder.

For en yderligere uddybning af forhold vedrørende Ankestyrelsen vil jeg henvise til ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, der er ansvarlig for Ankestyrelsen.